

Ecologische quickscan

Zonnepark Bungalowpark Hoge Hexel

Ecologisch

onderzoek en advies

Colofon

Titel:

Ecologische quickscan zonnepark Bungalowpark Hoge Hexel

Opdrachtgever:

Pieter Gorissen (Gorissen Ruimtelijk Advies)

Uitvoering veldwerk:

Erik Visser

Rapportage:

Jorna Arisz

Versie 1 - Concept

Datum:

21-01-2020

Contactgegevens:

contact@doorneco.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied	7
1.2.1 Ligging plangebied	7
1.2.2 Beschrijving plangebied.....	8
1.3 Methodiek.....	13
2. Wet natuurbescherming.....	14
2.1 Soortenbescherming	14
2.2 Gebiedsbescherming.....	16
2.2.1 Directe aantasting van N2000 gebieden of aangewezen soorten of habitattypen....	17
2.2.2 Stikstof effect	17
2.3 Houtopstanden	17
3. Resultaten ecologische quickscan	18
3.1 Flora.....	18
3.2 Vogels.....	18
3.2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen	18
3.2.2 Overige broedvogels	18
3.3 Zoogdieren.....	19
3.3.1 Vleermuizen.....	19
3.3.2 Overige zoogdiersoorten.....	19
3.4 Amfibieën, reptielen en vissen	19
3.5 Ongewervelden.....	19
4. Conclusies en vervolgstappen Wnb	20
4.1 Samenvatting resultaten.....	20
4.2 Vervolgstappen.....	20
5. Ecologische inrichting zonnepark	21
5.1 Minimale inrichtingseisen beschermde soorten Wnb.....	21
5.2 Overige kansen biodiversiteit	21
Bijlage 1. Beschermde soorten Wnb	23
Bijlage 2. Overzicht vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen Overijssel.....	25
Bijlage 3. Beschermde soorten die zijn vrijgesteld door de provincie Overijssel.....	26

1. Inleiding

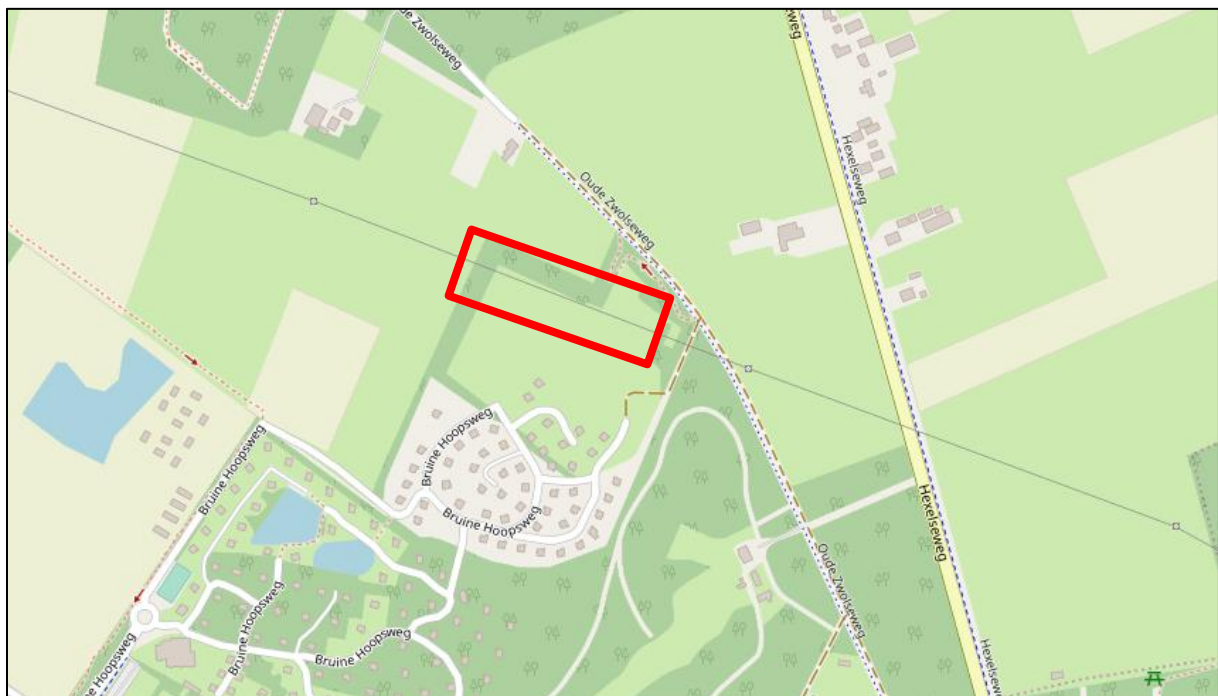
1.1 Aanleiding

Bungalowpark Hoge Hexel is voornemens een kleinschalig zonnepark te realiseren aan de noordzijde van het bungalowpark. Hiervoor dient een deel van de in deze strook aanwezige beplanting te worden gerooid. Gorissen Ruimtelijk Advies verzorgt de ruimtelijke procedures voor deze ontwikkeling. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb). Voorliggende ecologische quickscan biedt inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van onder de Wnb beschermde soorten op de locatie. Tevens wordt ingegaan op het onderdeel gebiedsbescherming. Met deze stappen wordt bepaald of en zo ja welke vervolgstappen nodig zijn om de geplande werkzaamheden binnen de kaders van de Wnb uit te voeren.

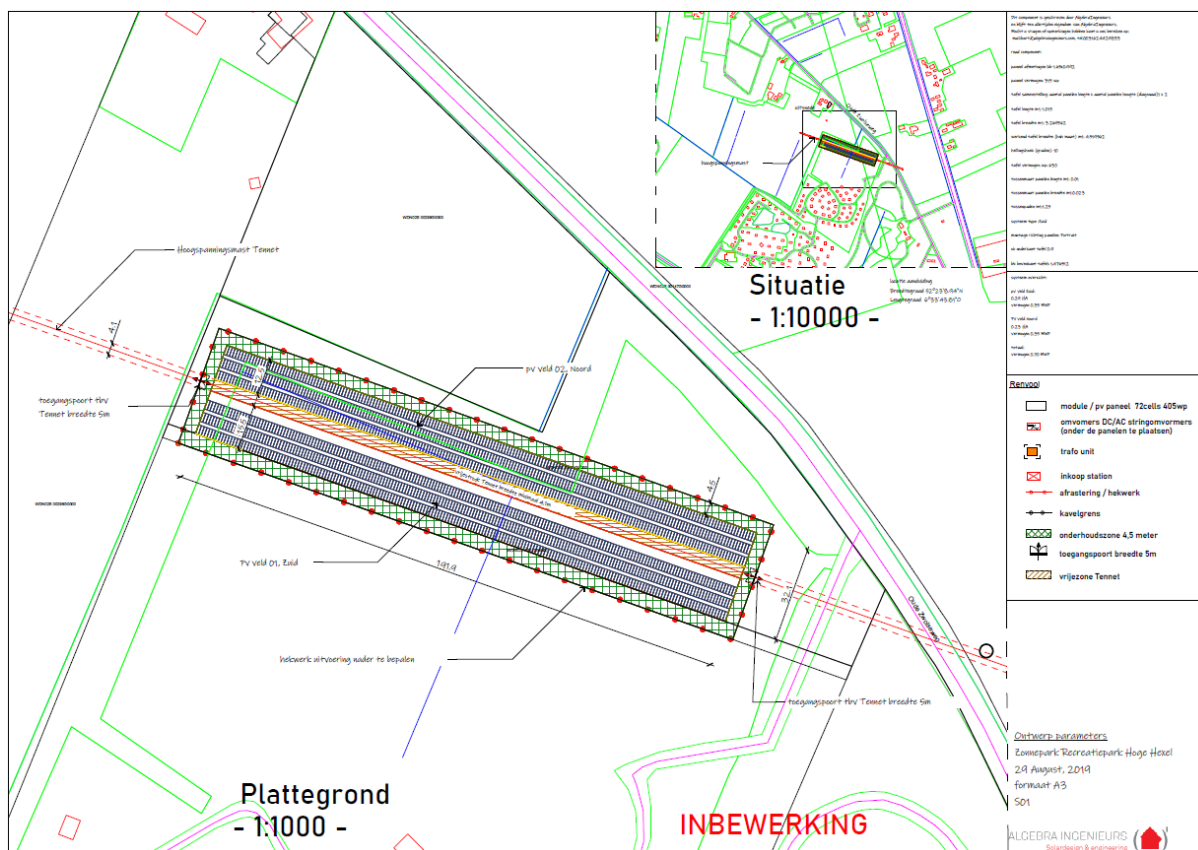
1.2 Plangebied

1.2.1 Ligging plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de noordzijde van het bestaande Bungalowpark Hoge Hexel. Dit bungalowpark is gelegen aan de Bruine Hoopsweg 6 (provincie Overijssel). Figuur 1 geeft de ligging van het directe plangebied weer. In figuur 2 is de beoogde ontwikkeling weergegeven.

Figuur 1. Begrenzing van het plangebied, binnen rood kader (ondergrond: © OpenStreetMap-auteurs)

Figuur 2. Beoogde realisatie van het zonnepark (gegevens: AlgebraIngenieurs)

1.2.2 Beschrijving plangebied

Het zonnepark is beoogd ten noorden van het bungalowpark. De figuren 3 tot en met 10 geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

In de bestaande situatie bestaat de locatie uit bosplantsoen, zompig grasland, struweel en enkele niet permanent waterhoudende watergangen. Tevens zijn verspreid over het terrein opslagplaatsen aanwezig van groen, van bouwmaterialen en enkele containers.

De hoogspanningsleiding vormt ongeveer de middenas van het toekomstige zonnepark. Hieronder ligt een NW-ZO georiënteerde groenstrook bestaande uit verruigde vegetatie van uitlopers van enkele jaren geleden geknotte bomen, aangevuld met pitrus en struiken. Aanwezige dominante soorten zijn wilg, berk, hazelaar en de genoemde pitrus. Erlangs loopt een niet permanent watervoerende watergang. Aan de oostzijde van deze groenstrook is een behoorlijk goed ontwikkeld braamstruweel aanwezig. Dwars op deze centrale groenstrook loopt ook een groenstrook bestaande uit struweel. Dominante soorten in deze strook zijn eik en beuk. Ook in deze groenstrook is een niet permanent watervoerende watergang aanwezig. De zuidelijke uitloper van deze groenstrook doorsnijdt een smalle houtwal die de zuidgrens van het beoogde zonnepark vormt. Deze houtwal is smal en bestaat voornamelijk aan eik, beuk en vlier. In de noordelijke uitloper is de houtwal beduidend breder, met hogere struiken en bomen. Hierdoor loopt een klein van een lokale mountainbike route.

De directe omgeving bestaat uit paardenweide, houtwallen, een bosperceel en maispercelen. Het bungalowpark kent een behoorlijk groene inrichting en twee grotere recreatievijvers.

Figuur 3. Centraal gelegen en door het zonnepark te doorsnijden groenstrook (1)

Figuur 4. Centraal gelegen en door het zonnepark te doorsnijden groenstrook (2)

Figuur 5. Centraal gelegen en door het zonnepark te doorsnijden groenstrook (3)

Figuur 6. Goed ontwikkeld braamstruweel op de zuidoost hoek van de centraal gelegen groenstrook

Figuur 7. Houtwal op de zuidgrens van het beoogde zonnepark

Figuur 8. Opslag van snoeiafval

Figuur 9. Aanwezige containers langs de zuidelijke begrenzing van het park (de houtwal uit figuur 7)

Figuur 10. Aanwezige naar verwachting niet permanent watervoerende watergangen in het plangebied

1.3 Methodiek

Voor de locatie is een ecologische quickscan uitgevoerd. Hiervoor heeft op maandag 13 januari 2020 een veldbezoek op de locatie plaatsgevonden. Deze is uitgevoerd in de ochtend. Tijdens het veldbezoek was het half bewolkt, droog, matige wind, bij een temperatuur van ca. 6°C.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied visueel onderzocht op aanwezigheid van beschermde soorten, dan wel potentie hiervoor. Met deze gegevens en beschikbare gegevens uit externe bronnen is vervolgens een beoordeling gemaakt van de locatie voor beschermde soorten.

2. Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet natuurbescherming regelt hiermee de soorten- en gebiedsbescherming en tevens de Boswet.

2.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

De Wet natuurbescherming kent dus drie categorieën beschermde soorten (zij bijlage 1 en 2):

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor ‘andere soorten’ waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn (niet zijnde exoten), in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming van toepassing. De regelgeving aangaande vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen is onder de Wet natuurbescherming gecontinueerd.

De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Daarnaast kent de soortenbescherming ook de term zorgplicht. Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. “De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorgplicht kan door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. In deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen.

Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals via een provinciale verordening. De vrijgestelde soorten zijn provincie afhankelijk en terug te vinden in bijlage 3.

Voor handelingen is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Een ontheffing wordt aangevraagd door de initiatiefnemer waarna een besluit over de aanvraag wordt genomen door het bevoegd gezag (de betreffende provincie).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend.

De wet natuurbescherming kent een aanhaakverplichting. Indien de Wnb relevant is voor een project dient deze aan te haken bij de betreffende aan te vragen omgevingsvergunning indien vooraf geen losse aanvraag bij de provincie is ingediend. De betreffende provincie hoeft hierop nog niet te hebben besloten, enkel dient de aanvraag te zijn ingediend.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

2.2 Gebiedsbescherming

De Europese Unie (EU) wil de biodiversiteit in Europa beschermen met Natura 2000. Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten samen aan Natura 2000. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden.

Nederland kent ruim 160 Natura 2000-gebieden. Dit Natura 2000 netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben.

Een deel van de Natura 2000-gebieden is inmiddels definitief aangewezen. Dat gebeurt in de vorm van een aanwijzingsbesluit. In het aanwijzingsbesluit staat welke doelen Nederland nastreeft voor een bepaald gebied, bijvoorbeeld welke planten en dieren bescherming verdienen. Vervolgens komt er in nauw overleg met betrokken partijen een beheerplan, waarin onder andere staat beschreven welke maatregelen nodig zijn om de doelen te behalen.

Het is verboden om zonder vergunning in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied activiteiten uit te voeren die de kwaliteit van een aangewezen gebied verminderen. Dit geldt ook voor de aantasting, verslechtering of verstoring van de leefgebieden van plant- en diersoorten in het gebied. Er is een vergunning nodig als:

- De initiatiefnemer een project wil realiseren of een handeling wil verrichten in een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied;
- niet kan worden uitgesloten dat de activiteiten de kwaliteit aantasten van natuurlijke habitats of de habitats verslechteren;
- niet kan worden uitgesloten dat de activiteiten een verstorend effect hebben op de plant- en diersoorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- deze activiteiten niet genoemd zijn in een natuurbeheerplan

2.2.1 Directe aantasting van N2000 gebieden of aangewezen soorten of habitattypen

De planlocatie bevindt zich op een afstand van ca. 1800 meter van het nabijgelegen Natura 2000-gebied Wierdense Veld. Gezien de afstand tot het gebied en het tussenliggende kleinschalig landschap zijn directe effecten op Natura 2000-gebieden of Habitattypen en Vogelrichtlijnsoorten op voorhand uit te sluiten. Dit geldt ook voor een eventueel verstorend effect op aangewezen soorten voor dit gebied, aangezien de plangebied grenst aan een recreatievoorziening waardoor de aanleg van een zonnepark geen extra verstoring meer oplevert ten aanzien van de uitgangssituatie.

2.2.2 Stikstof effect

Toetsing van een eventueel effect van de uitstoot van stikstof tijdens aanleg van het zonnepark maakt geen onderdeel uit van de scope van voorliggende quickscan.

2.3 Houtopstanden

De wet natuurbescherming kent ook het onderdeel houtopstanden. Voor locaties binnen de bebouwde kom Boswet is de gemeente verantwoordelijk en gelden de gemeentelijke bepalingen in relatie tot het doen van een kapmelding. Voor locaties buiten de bebouwde kom boswet is de provincie Bevoegd Gezag. Een kapmelding bij de provincie dient minimaal 6 weken en maximaal 1 jaar voor de daadwerkelijke kap te zijn gedaan. Over het algemeen geldt een herplantplicht. De Wet natuurbescherming, onderdeel Houtopstanden is als volgt gedefinieerd:

1. Wanneer de te kappen bomen of omgevallen/beschadigde bomen door bijvoorbeeld storm buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen is de provincie Bevoegd Gezag. De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Bij twijfel kunt u het beste navraag doen bij de gemeente;
2. Wanneer de omvang van de te kappen bomen of omgevallen/beschadigde bomen door bijvoorbeeld storm, groter is dan 10 are (1.000 vierkante meter) of wanneer het gaat om bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer;

Voor de aanleg van het zonnepark dient groen gerooid te worden. Er wordt dan ook geadviseerd contact op te nemen aangaande omgang met deze werkzaamheden in relatie tot een kapvergunning bij de gemeente of een kapmelding bij de provincie.

3. Resultaten ecologische quickscan

3.1 Flora

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig. Het centrale deel van het plangebied bestaat uit uitlopers van bomen, struweel en pitrus. De aanwezigheid van pitrus duidt op voedselrijke omstandigheden, ongeschikt voor beschermde flora. De watergangen zijn naar verwachting niet permanent watervoerend en hiermee ongeschikt voor beschermde water- en/of oeverplanten.

3.2 Vogels

3.2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen

In het directe plangebied staan geen gebouwen of bomen met holtes of (oude) kraaiennesten. Aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen kan hierdoor worden uitgesloten.

Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor met name steenuil (maar ook kerkuil). Steenuil komt in de directe omgeving van het plangebied voor (Vogelatlas). In tegenstelling tot kerkuil heeft een steenuil een beperkt leefgebied, waardoor een ruimtelijke ontwikkeling relatief snel leidt tot een wezenlijk effect op het leefgebied en/of een vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Steenuil jaagt vanwege zijn beperkte grootte voornamelijk op vegetatie van ca 20cm hoogte. Dit houdt in dat de groenstroken niet tot nauwelijks geschikt zijn voor de soort, maar wel het zompige grasland. Hiermee kan een deel van het plangebied gebruikt worden als leefgebied door steenuil.

3.2.2 Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn op diverse plaatsen in de groenstroken nesten van zangvogels aangetroffen (voorbeeld figuur 11). Er worden daarnaast diverse waarnemingen gedaan van mogelijke broedvogels in het directe plangebied: merel, fazant, pimpelmees, koolmees, grote bonte specht, roodborst, etc.

Figuur 11. Eén van de tijdens het veldbezoek aangetroffen nesten van zangvogels in het directe plangebied

3.3 Zoogdieren

3.3.1 Vleermuizen

In het directe plangebied zijn geen gebouwen of bomen met holten aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen binnen het directe plangebied kunnen dan ook worden uitgesloten. Het plangebied kan wel deel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen. Vanwege de beperkte hoogte en omvang van de groenstroken is er echter sprake van marginaal foerageergebied en is betreft dit zeker geen essentieel foerageergebied. De groenstroken kunnen ook een functie als vliegroute hebben. Hiervoor zijn echter in ruimte mate alternatieven aanwezig, waardoor er zeker geen sprake is van een essentiële vliegroute.

3.3.2 Overige zoogdiersoorten

In het plangebied kunnen diverse overige zoogdiersoorten worden aangetroffen. Deels betreft dit vrijgestelde soorten, maar in Overijssel zijn de kleine marterachtigen en egel sinds 1 december 2019 niet meer vrijgesteld. Hermelijn en wezel kunnen diverse soorten holen gebruiken als verblijfplaats. De bunzing maakt zijn verblijfplaats onder andere in houtstapels, takkenhopen en soms in een hol in de grond (Handleiding provincie Overijssel). Deze zijn op het terrein aanwezig. Vanwege de openheid van o.a. de opslag van snoeiafval is van buiten niet vast te stellen of uit te sluiten dat hier verblijfplaatsen voor de soort aanwezig zijn. De groenstroken bieden de genoemde kleine marterachtigen en egel in principe voldoende dekking. Hierdoor zouden al deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Steenmarter laat rond een verblijfplaats duidelijke sporen achter. Sporen van steenmarter zijn niet aangetroffen, specifiek is hier vanwege de aanwezige opslag van materialen op het terrein naar sporen gezocht. Deze zijn niet aangetroffen en om deze reden kan voorkomen van een verblijfplaats van steenmarter worden uitgesloten.

3.4 Amfibieën, reptielen en vissen

De watergangen in het plangebied zijn naar verwachting niet permanent watervoerend. Hierdoor kan een functie als voortplantingsplaats worden uitgesloten. Het plangebied is daarentegen optimaal geschikt als landhabitat voor meerdere zwaarder beschermde amfibieën (waaronder boomkikker). Echter in de directe omgeving zijn ook geen potentiële voortplantingswateren aanwezig. Hierdoor is een functie als landhabitat voor beschermde amfibieën ook uit te sluiten.

De watergangen in het plangebied zijn naar verwachting niet permanent watervoerend, waardoor een functie als leefgebied voor beschermde vissoorten is uit te sluiten.

Hoewel het plangebied geschikt is voor soorten als hazelworm en levendbarende hagedis, is er in de omgeving veelal sprake van regulier agrarisch gebruik, onder andere met maisteelt. Hierdoor ligt de planlocatie te geïsoleerd om potentieel leefgebied te vormen voor beschermde reptielsoorten.

3.5 Ongewervelden

In het plangebied kan voorkomen van beschermde ongewervelden worden uitgesloten. Binnen het plangebied en de directe omgeving is sprake van voedselrijkere omstandigheden zonder poelen of permanent watervoerende watergangen met hoge waterkwaliteit. Er is hierdoor geen sprake van geschikt leefgebied voor deze groep soorten.

4. Conclusies en vervolgstappen Wnb

4.1 Samenvatting resultaten

In het plangebied kunnen onder de Wnb beschermde soorten worden verwacht. Het gaat hierbij om:

- Nestplaatsen van een beperkt aantal broedvogelsoorten. Voor nestplaatsen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen is de planlocatie ongeschikt.
- Steenuil. Het plangebied is geschikt als leefgebied van steenuil, met name het grazige deel van het plangebied. Het grazige deel van het plangebied betreft een beperkt deel van het plangebied. Indien met de inrichting van het zonnepark rekening wordt gehouden met de mogelijke aanwezigheid van steenuil, dan zijn geen nadere vervolgstappen benodigd. Op de inrichting wordt nader in gegaan in hoofdstuk 5.
- Kleine marterachtigen en egel (niet vrijgesteld in Overijssel). Het kleinschalige plangebied heeft veel dekking en is hierdoor zeer geschikt voor kleine marterachtigen (uitgezonderd steenmarter, hiervan zijn geen sporen gevonden en deze wordt hierdoor uitgesloten). Indien met de inrichting van het zonnepark rekening wordt gehouden met de mogelijke aanwezigheid van leefgebied van kleine marterachtigen, dan zijn geen nadere vervolgstappen benodigd. Op de inrichting wordt nader in gegaan in hoofdstuk 5.
- Nestplaatsen van algemene broedvogels. In alle groenstroken kunnen broedvogels worden verwacht. Indien het kappen/rooien van de beplanting wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels, dan zijn knelpunten uit te sluiten.

4.2 Vervolgstappen

Om te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming is het noodzakelijk om de volgende vervolgstappen te treffen:

- Kap of rooien van groen uitvoeren buiten de periode 1 maart – 1 september.
- Rekening houden met leefgebied van steenuil en kleine marterachtigen met de inrichting van het zonnepark (hoofdstuk 5). Kan niet aan deze minimum eisen worden voldaan dan is nader onderzoek naar de daadwerkelijke aanwezigheid van een van deze soorten noodzakelijk (en bij aanwezigheid ook het aanvragen van een ontheffing).
- Naleven zorgplicht;

Wordt deze stappen gevolgd dan kan de ontwikkeling binnen de kaders van de wet natuurbescherming worden uitgevoerd en vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming plaats.

5. Ecologische inrichting zonnepark

Hoewel in een zonnepark een behoorlijk aandeel van de ruimte opgaat aan de panelen, biedt een zonnepark ook de mogelijkheid waarden voor de biodiversiteit toe te voegen aan de inrichting. Voor voorliggend plan speelt tevens mee dat er een hoogspanningsleiding dwars over de locatie loopt en er geen panelen direct onder komen te liggen. Tot slot maakt het plangebied mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van steenuil, kleine marterachtigen en egel. Door in de inrichting rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van deze soorten, kunnen knelpunten in relatie tot de wet natuurbescherming worden voorkomen.

5.1 Minimale inrichtingseisen beschermde soorten Wnb

Er dient bij de inrichting van het zonnepark rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van enkele beschermde soorten, zodat knelpunten ten aanzien van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen en vervolgstappen niet nodig zijn. Het gaat hierbij om de volgende inrichting:

- 1) Kleine marterachtigen en egel:
 - a) Noordzijde zonnepark: herplant struweelzone van minimaal 2,5 meter breed langs de gehele lengte van het zonnepark (bijna 200 meter). Hierbij kan gedacht worden aan soorten aanplant van soorten als hazelaar, zomereik, meidoorn / sleedoorn, etc. Struweel wordt niet beheerd als haag/heg en dient dus te kunnen uitgroeien tot enkele meters hoogte. In dit struweel dienen enkele eiken te worden aangeplant als boomsoort, elke 25 meter 1 stuks;
 - b) Herplant braamstruweel (inheemse soort gewone braam geen cultivar - *Rubus fruticosus*). Oriëntatie is vrij te bepalen, maar hierbij dient er rekening mee te worden gehouden dat het braamstruweel zich moet kunnen ontwikkelen tot een hoogte van ca. 2 meter. Oppervlakte aan te planten is ca. 4 m², met de ruimte om zelf verder uit te groeien.
- 2) Steenuil en egel:
 - a) Inzaaien met kruidenmengsel. Steenuil jaagt het liefst in vegetatie van 20-30 cm. In de huidige situatie is er sprake van voedselrijke omstandigheden en zou er meerdere keren per jaar gemaaid dienen te worden om leefgebied voor steenuil te creëren. Indien de toplaag wordt doorgemengd met zand (ca. 10 cm), dan groeien de kruiden minder snel en kan volstaan worden met 1-2x per maaien en afvoeren. Extensieve begrazing is ook mogelijk, maar dan enkele dieren (ca. 5 schapen) voor het hele terrein en dient hierbij rekening te worden gehouden met de keuze van het kruidenmengsel (bijvoorbeeld BW1 of WV mengsel Cruydhoeck).

5.2 Overige kansen biodiversiteit

Naast de hierboven genoemde inrichting ten behoeve van de Wet natuurbescherming liggen er extra kansen om waarde toe te voegen. Het gaat hierbij om:

- Aanleg poel;
- Aanleg haag van meidoorn (ca. 1 meter hoog);
- Aanleg strook met wilde rozen (egelantier – *Rosa rubiginosa* of hondsroos – *Rosa canina*), bij voorkeur op een grondwallepje;
- Aanleg insectenhotel / nestplek wilde bijen. Hoewel er kant en klare insectenhôtels op de markt zijn, zijn deze niet altijd even effectief. Kan een nestplaats ook heel goed gemaakt worden van ‘natuurlijke’ materialen. Een grondwal georiënteerd op het zuiden (los zand bovenop evt aanplant wilde rozen) of stobben dood hout half ingraven of opgestapeld. Voorbeelden van geschikte ‘insectenhôtels’ zijn hieronder terug te vinden.

6.12 Boomschijven van zomerek met daartussen rietstengels.

Bijlage 1. Beschermde soorten Wnb

Soorten beschermd onder paragraaf 3.2 Wnb (artikel 3.5 en 3.8; zgn. Europees beschermde soorten)

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Kruipend moerasscherm
Zomerschroeforchis

Bever
Hamster
Hazelmuis
Lynx
Noordse woelmuis
Otter
Wilde kat
Wolf

Alle in Nederland voorkomende soorten
vleermuizen

Bruinvis
Gewone dolfijn
Tuimelaar
Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn

Houting
Steur

Heikikker
Poelkikker
Boomkikker
Geelbuikvuurpad
Kamsalamander
Knoflookpad
Rugstreepad
Vroedmeersterpad

Gladde slang
Zandhagedis
Muurhagedis

Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvliinder
Moerasparelmoervliinder
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Oostelijke witsnuitlibel
Sierlijke witsnuitlibel
Noordse winterjuffer
Groene glazenmaker
Rivierrombout

Brede geelgerande waterkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever
Vermiljoenkever

Platte schijfhoren
Bataafse stroommossel

Soorten beschermd onder paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10 en 3.11; zgn. overige beschermde soorten)

76 Soorten planten

Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Grote bosmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige bisspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis
Wezel
Wild zwijn
Woelrat

Gewone zeehond
Grijze zeehond

Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Meerkikker
Bastaardkikker / middelste groene kikker
Kleine watersalamander
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Adder
Hazelworm
Ringslang
Levendbarende hagedis

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

20 Soorten vlinders

Beekrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempsense heidelibel
Speerwaterjuffer

Vliegend hert

Europese rivierkreeft

Bijlage 2. Overzicht vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen Overijssel

Let op: De provincie Overijssel heeft eind 2019 haar lijst met jaarrond beschermde vogelsoorten herzien en deze wijken af van de oude ‘standaardlijst’

Categorie 1:	Ooievaar
Steenuil	Slechtvalk
	Zwarte specht
Categorie 2:	
Huisbus	Categorie 4:
Gierzwaluw	Boomvalk
Huiszwaluw	Buizerd
Roek	Havik
	Raaf
Categorie 3:	Ransuil
Boerenzwaluw	Sperwer
Bosuil	Torenvalk
Grote gele kwikstaart	Wespendief
Kerkuil	Zeearend
Oehoe	Zwarte wouw

<i>Categorie 5:</i>	
Blauwe reiger	Kleine bonte specht
Boerenzwaluw	Kortsnavelboomkruiper
Bonte vliegenvanger	Middelste bonte specht
Boomklever	Oeverzwaluw
Boomkruiper	Ringmus
Draaihals	Spreeuw
Gekraagde roodstaart	Tapuit
Glanskop	Tureluur
Grauwe vliegenvanger	Veldleeuwerik
Groene specht	Wulp
Grote bonte specht	Zomertortel
Grutto	Zwarte mees
IJsvogel	Zwarte roodstaart

Bijlage 3. Beschermd soorten die zijn vrijgesteld door de provincie Overijssel

Let op: per 1 december 2019 zijn kleine marterachtigen en egel niet langer vrijgesteld in de provincie Overijssel

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i> (oude naam: <i>Triturus vulgaris</i>)
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (oude naam: <i>Rana ridibunda</i>)
Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculenta</i> (oude naam: <i>Rana esculenta</i>)